

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A magyarság szupremáciája.

Ne mosolyogjunk; minden banalitása mellett is ez a kifejezés az, a melyik felé minden politikusnak, minden magyar politikusnak úgy kell fordulnia, mint a mohamedánnak kelet felé: könyörögve érte, vágyva utána és törekedve feléje. Minden politikusnak, üljön az akár ott a dunaparti palotában, akár Mucsán a malom alatt, mert ez a kitétel, ez a fogalom az a tengely, a melyik körül egész fennmaradásunk forog, ez létünk és haladásunk alapja, — ha ezt elvesztjük, elvesztünk mi is.

Alkotmányos (vagy alkotmánytalan) életünk most folyó áldatlan harcainak ismét nagy erővel sodorták előtérbe ezt a kérdést. Megvádolták vele a kormányt, hogy a magyarság rovására veszedelmes engedményeket tesz a nemzetiségeknek és ez-

zel a magyarság szupremáciáját csaknem illuzóriussá teszi.

Ismerjük el párt- és véleménykülömbőség nélkül: magyar kormányt ennél súlyosabb váddal illetni már nem lehet és személyválogatás nélkül minden politikus, a kire ezeknek a halálos engedményeknek az adása vagy ígérete rábizonyul, érdemes minden büntetésre, a mivel hazárulót sujtani tudnak.

A választójog kapcsán megindult küzdelmek elborítani készülnek az egész országot és napról-napra azt kell látnunk, hogy mint a láncz szemei, kapcsolódnak egymás után a két hatalom: a kormány és a nép egymás ellen, egymás elnyomására tett kétségbeesett erőfeszítései. Készül az általános sztrájk. Hogy ez naponta hány millióval fogja megkárosítani az országot, azt hamarjában a legjobb statisztikus sem tudná megmondani.

Az egész hadseregünk hadilétszámon, felkészülve áll, a hadihajók hónapok óta indulásra készen, gőz alatt állnak, mindez az örült tojástáncz a béke és háboru között százmilliókat emészt fel minden ellenszolgáltatás nélkül és a hatalmak aescarkodásába nekünk a szuronyos hadsereg és a pénzen kívül még egy hatalmas és egységes, meghatározott irányban ható nemzeti akaratot kellene beállítanunk, — és mit látunk? Züllő közéletet, széthuzó pártokat és haldokló alkotmányt, a melyeknek, úgy látszik, a kegyelem-dőfést készül megadni a választójog miatt most megindult és élet-halálra menő harc.

Nem volna időszerűtlen gondolat ismét törvénybe iktatni, hogy „a haza veszélyben van.” Mert állapotaink és az a végzetes találkozás a kül- és belállapotok ziláltságában ordítva kiáltja a fű-

TÁRCZA.

Minden utamra . . .

Minden utamra elkísért a bánat
És felhős volt mindig az ég felettem;
Hol egy elröppent álmomat sirattam,
Hol egy reményhalottamat temettem.

Az én fájdalmam sirt az őszi szélben
És könnyem volt a harmat a virágban;
Az én gyászom volt fátyola az éjnek,
Amerre betegem, zokogva jártam.

Valami ősi átok üzött, hajszolt
És mint egy új Ahasvér, mentem . . .
Izzadtam télen, dideregtem nyáron,
De meg, jaj, soha, sohase pihentem!

Oh, add Uram, a végét bús utamnak
S add, hogy kerüljön el a könny, a bánat,
Vagy oh borítsd rám, táradt gyermekedre,
Örökhomályú, csöndes éjszakádat! . . .

Ahasvér.

Szeretet.

— Irta: VILLÁM. —

Iszonyu hideg téli idő van. A hó nagy pelyhekben hull alá s a szél dühösen csapkodja. A vihar élesen füttyül a kéményekben, meg-

megrázva az ablaktáblákat. Kihalt, esőndes az egész táj, csak a vihar tombol s zúg keresztül mértföldeken át. Uvölt a szél. Teremtett lelket sem látni. Mindenki behuzódik szobájába a meleg kandalló mellé s igyekszik figyelmét elterelni másfele, hogy ne hallja a rémes vihar dühös tombolását. . . .

Bent a betegszobában halvány világosság ömlik el. Félhomályban is lehet látni, hogy egy beteg ember fekszik ott, kezeit mellén összekulcsolva tartja. Mellette ül az asszony. Néha-néha közelebb hajlik a beteghez s úgy hallgatja annak lélegzetét. Lelkében iszonyu vihar tombol . . . Már csak órák vagy talán csak percek vannak hátra ura életéből és ő egyedül van vele. Nincs senki . . . Senki . . . Sőhajtván ül vissza előbbi helyére . . . Izgatottan pillant majd az órára, majd az ajtóra, mintha onnan várna segítséget. Az utcáról kocsirobogás hallatszik. Az asszony megremeg. A beteg észreveszi ezt. Megmozdul, halkán sóhajt, majd fájdalmasan nyöszörög.

Megérkezett? kérdi alig hallható hangon. . . .

Ismét nem ő jött, mert a kocsi tovább haladt, de legyen türelemmel én jó uram, itt lesz majd nemsokára, majd meglátja segíteni fog most is magán, hiszen emlékszik tavaly is, hogy kigyógyult. Megkönnyíti ismét szenvedéseit. . . . Erős, egészséges lesz ismét. Így biztatja az asszony beteg férjét. De mintha nem is neki be-

szélne, csak úgy mormolja öntudatlanul, gépiesen a biztató szavakat. Hiába, nem jön az a szívből, igaz, hogy sajnálja, de avval a sajnálattal, mikor valaki ellen nagyot vét az ember és sajnálja, mert a lelkiismeret így diktálja.

Az ő ura áldott jó lelkű ember volt, soha egy kemény szava sem volt hozzá, pedig sokszor megérdemelte volna a dorgálást. Hányszor rászédte őt. Mikor apró hazugságokkal ámitotta el, hogy bevásárolni megy vagy a varrónőhöz stb. Az ura ezeket mindig elhitte, soha sem kételkedett benne. Pedig lehetetlen, hogy ne sejtett volna valamit, mert az ismerősök sokszor csipős megjegyzéseket tettek a szép házi orvosra. De ő mindég fölfogta ügyesen a feléje irányított szurásokat. Imádtá a feleségét. Ha jól mulatott és az udvarlók egész serege körülrajongta a szép asszonyt, ennek is csak örült. Örült ha vignak, boldognak és mosolygónak látta feleségét.

Mindezeket tudta az asszony. Sokszor önmaga előtt restelte a dolgot.

Hűséges odaadó feleség volt addig, míg az új orvost meg nem ismerte. De ez elrabolta szívét, nyugalma. Mintha meg lett volna babonázva úgy hajlott ez ember szavára. Nem birt ellentállni, nem birt tőle megtagadni semmit. . . . Komoly, meggondolt asszony léttére a szó legszorosabb értelmében szerelmes volt e különös fiuba. Mint egy fiatal leány, olyan ideálisan sze-

Valaszky órái a legpontosabbak!

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 20. sz.

lünkbe, hogy itt van a krízis, a mikor minden erőt ennek az átszenvedésére kellene fordítani és nem szétforgácsolni meddő pártküldelemek harczaiban.

Semmiel sem javítjuk az állapotokat, akár bizalmat, akár bizalmatlanságot szavazunk a kormánynak. Négy fal között elhangzó bármilyen szónoki remekművel nem tudunk használni semmit. Azokat a szép, megnyugtató és kimagyarázó szavakat a nép között kellene valamiképpen szétszórni, annak a tömörkedésnek a háborgását csillapítani vele, a kik nem tudnak eljutni, feljutni odáig, a hol ezek a szavak elhangzanak; nem egy gyűlés bizalmát kellene odaajándékozni a kormánynak, hanem egy vármegye egész népének megnyugvását, — hiszem, jobban is örülne neki.

Máról holnapra ezt a nyugtalanságot megszüntetni nem lehet. Hogy elmuljon, ahhoz céltudatos és kitartó és mindenekfelett *őszinte* felvilágosító munkára van szükség, egy országos agitációra, a melyik nem a retorziók nagyon is kételtű fegyverével dolgozik, hanem becsületes és alapos megvilágítására törekszik az eseményeknek.

A mi pedig a legfőbb, *adjuk vissza a népek a parlamentarizmus komolyságába vetett hitét.* Hiszen a legfájdalmasabb elkeseredésre is elég ok az, ha látni kell, hogy a parlament nevének pusztá megemlézése is csupán egy fájó és keserű mosolygást, egy lemondó kézlegyintést vált ki az emberekből; látni, hogy az alkotmányos népképviselőnek ez az ideig legtökéletesebb megoldása is — önzéstől, személyi hiúságtól és hatalmi féltékenységtől beszennyezett; látni, hogy hiába küzdöttünk érte 67-ben és hiába véreztünk érte 48-ban, ma ott állunk, hogy

rette. De volt valami ennek a hangjában, a szemében, a mi teljesen megzavarta s elvette józan, komoly gondolkodását. A hangja az olyan lágyan, olyan szívhezszólóan csengett, hogy lehetetlen volt ellentálni kérésének avagy parancsának.

Sokszor megtörtént az is, hogy feltette magában, hogy történjék bármi, nem megy el a megbeszélte órában a kijelölt helyre. Véget vet az egész dolognak. — Már néha kész lett volna az urának töredelmesen bevallani mindent. De mikor eljött az idő, lázasan sietve készült, nem birt maradni. Ilyenkor a legvakmerőbb hazugságokkal ámitotta el ismét az urát. Hazajövet pedig hizelegve simult hozzá, becézte, kedvét kereste mindenben s úgy el tudta simítani a dolgot, hogy soha sem vonta kérdőre késedelméért.

Most pedig itt fekszik ez az ember előtte betegen. Az az áldott lelkű ember, a ki őt a nyomorból, a szegénységből fölemelte. A kinek ő minden jószágával rúttul visszaélt. Kinevette... rászédte... és még meg is csalta... A ki neki csak jót tett és a kit ő nem tudott megbecsülni. Szeretett volna most mindent töredelmesen bevallani és kisírni magát a keblén, bevallani nagy és sok bűnét.

De alszik... Nem zavarja meg álmát s még e pár hátra lévő perceit.

Annyira elmélyedt gondolataiban, hogy észre sem vette a szobába belépő férfit. Csak mikor ez gyöngéden megérintette vállát. Összereszt... Némán intett fejével s a betegre mutatott, ki halkán lélegzett.

Alszik... susogá az orvos.

Az asszony nem mert ránézni. Lesütötte szemét s kerülte tekintetét. Szerette és gyűlölte őt most e pillanatban egyszerre kimondhatatlanul...

A beteg szaggatottan lélegzett... Megmozdul... Alig hallhatóan megszólal...

Edes... itt van-e már Józsa?...

Az orvos pár meleg szóval igyekszik őt vi-

ötven év munkáját kezdjük újra; belátni, hogy a parlamenttel kaptunk egy gyönyörű játékszert, a melyikkel nem tudunk játszani...

Személyeket és pártokat itt hibáztatni nem lehet. Az odium éppen úgy esik az egyik oldalra, mint a másikra. De igenis lehet hibáztatni és vádolni az összességet azért, mert semmivé tették a nép hitét, a melyik pedig a leghatalmasabb politikai tőke.

Ezért kérjük és követeljük az országos kérdések tárgyalásánál az alkotmányos keret és a hagyományos komolyság visszaállítását, valamint a tárgyalás munkájában való osztatlan részvételt, hogy a végleges megoldás mindenek megnyugvására szolgálhasson. Könnyű felállítani a súlyos vádat, hogy az új választójogi javaslat veszélyezteti a magyarság szupremáciáját, ám az már tisztán a vádló vétke, ha daczára a kezében levő eszközöknek, melyekkel a vélt sérelmet orvosolhatja, sértett hiúságból és gyerekes duzzogásból félreáll a komoly munka elől.

Nehéz időket élünk. A népek tengerén vihar dul és az átalakulások hullámvérése vad erővel csapkod körülöttünk. Kis sziget vagyunk ebben a tengerben, törékeny, szétmálló kis földdarab, a melyet csak egy szikla véd, a tömör és összetartó magyarság. Ha megbontjuk ezt a sziklát, akkor a legelső nagy hullámcsapás ezerfelé töri az egész szigetet. Valamikor, ha a tengeren vihar készült, a kapitány úgy adta ki a parancsát, hogy „minden ember a fedélzetre.” Itt van a vihar, nagy is, vészes is és ha eljött az órája, hát szembe vele a mellet, — csak hogy minden mellett! R.

gasztalni és remegő kezekkel adja be neki az utolsó gyógyszert... A beteg visszahanyatlik párnájára... Az asszony föléje hajlik, a takarót igyekszik megigazítani; az orvos is segítkezik ebben s eközben kezük összeért... Az orvos megragadja azt. Előbb a betegre néz, majd az asszony tekintetét keresi s mélyen, szerelmesen, melegen a szemébe néz... Az asszony visszavonja kezét, szemrehányólag néz rá. De az orvos igyekszik őt néma mozdulattal megnyugtanni, hogy nem látta azt meg a beteg, ismét önkívületi állapotban van.

Visszaülnek előbbi helyükre. Az asszony arca ellentétes érzéseket tükrözött vissza: a félelmet, fájdalmat, rettegést, reményt, bizalmat, örömet és szerelmet... Ajkai fehérek voltak, szeméi égtek, a keze reszketett a mint azt az orvos simogatta, néha-néha jobban magához vonta.

Tekintete könyörgőleg nyugodott az orvoson. Majd parancsolólag nézett rá. De az hajthatatlan maradt, csak tartotta tovább azt a remegő kis meleg kezét, majd ajkához emelte s hosszú forró, minden nemes fémet olvasztó tüzes csókot lehelt rá...

Az asszony tehetetlen volt... Nem birt ellentálni... Már nem is védekezett...

Azt hitték, hogy a beteg alszik. Hogy nem lát semmit... Pedig félig lecsukott pillái alól mindent látott. Régebben sejtette már ő ezt. Most azonban meggyőződött róla, hogy ezek szeretik egymást... Minek is élne tovább ő? Hiszen ezeknek a boldogságuk utját zárja el... Jobb is lesz az így! Ő meghal... ezek pedig hadd éljenek boldogan...

Halk sóhaj tört elő kebléből... szeméit fölnyitotta, némán magához intette az orvost. Majd a feleségét. Ezek némán engedelmestek...

Szólni akart, de nem birt. Pár perc kinos csönd. Nem birt már rendes hangot adni. Csak megfogta azt a két kezét és egymásba tette...

Pósa-jubileum.*)

Felhívó szöveg Gömörvármegye közönségéhez.

Nem gondolnám, hogy volna Gömörvármegyénknek egyetlen oly szülötte is, a ki szent megilletődéssel és méltó büszkeséggel ne haladna el *Tompa Mihály* és *Ferenczy István* rimaszombati szobrai előtt. Örök dicsekedésünk, hogy a magyar szobrászat kiváló uttörőjének és a nagy Triasz (Tompa, Petőfi, Arany) egyik halhatatlanjának itt Gömörben rengette bölcsőjét az édes anyai gyöngéd szeretet.

Am ki ne tudná, hogy nekünk, boldog gömörieknek nemcsak Tompánk és Ferenczyánk volt. Van nekünk egy ma is élő, a nemzeti Geniusztól homlokon csókolt országos nevű dalnokunk is. A hazaszeretet örökszép igéi sziveket megkapó bűvös-bájos közvetlenséggel, immár *négy évtized óta* zengenek igézetes lantjának húrjain. A most örvendő, majd kesergő magyar nép lelkéből ellopott s mesteri formába öltöztetett *népdalaitól négy évtized óta* visszhangzik a magyar föld, Kárpátoktól Adriáig. S mint valami mesebeli ezüst-harang csilingelő, csalogató hangjára, úgy gyűlnek köréje *egy negyedszázad óta* a magyar fiúk, magyar lányok: hallgatni a *gyermek-költő* ajkairól soha nem hallott tündérmeséket, utánozhatlan szépségű, pattogó verseket. Ez az ihletett lelkű költő, a magyar népdal varázsszavu nagy mestere, a *magyar gyermek-költészet megteremtője*: PÓSA LAJOS, a kit úgy hívunk szerte e hazában, hogy „Pósa bácsi.”

* E megleghangu felhívás, mely széleskörűbben megnyilatkozott közhangulatnak ad kifejezést, bizonyára visszhangra talál vármegyénk határán túl is. Felkérjük különösen megyebeli lapjainkat, hogy a felhívást megfelelő helyen közöljék szíveskedjenek. Mi pedig a gyűjtést készséggel megindítjuk. Szerk.

Majd pihent pár pillanatig... A homloka összeránczolódott a nagy erőmegfeszítéstől... Hol az asszonyt, hol a férfit nézte... Hörögve szólalt meg, hangja szaggatott, alig hallható volt:

Ti szeretitek egymást... érzem... tudom... Nekem már nem táj semmi... Csak még itt egy... kicsit... itt szívére mutatott... De ez sem fog már sokáig...

Alig merem kimondani... régen tudom, hogy szeretitek egymást... Legyetek egymáséi... Legyetek boldogok... Majd onnan fentről lenéztek rátok... Eljettek boldogan... bol... do... gan...

Feje visszahanyatlott párnáira, pár percig mozdulatlan maradt, mialatt lehunyt szembéja alól az előtte álló két alakot figyelte. Arczán kövér könnyesepek szívárogtak végig.

A csönd ünnepélyessé vált. A vihar csak tovább tombolt. Isszonyu gyászalt énekelve a haldoklóknak.

Az asszony és az orvos még mindég némán mozdulatlanul álltak a haldokló ágya előtt. Nem mertek felnézni egymásra. Tudták, hogy ezen az estén, ezen a rémes szomorú estén eldőlt a sorsuk örökre. Ezerféle ellentétes zavaros gondolat izgatta őket. És ebben a csöndben lesütött szemekkel elfordulva egymástól álltak tovább mozdulatlanul.

A beteg mind ritkábban lélegzett... Arcza mosolygós volt, fejével lassan intett, mintha azt akarná még mondani, hogy: „Ugy legyen!”...

Az asszony felzokogott... Ugyanebben a perczen egyet hördült a beteg, sovány teste megvonaglott, homlokán és arczán hideg verejték gyöngyözött. Kinos mosollyal arczán lassan kimúlt...

A vihar sem tombol már... Elcsendesült minden... Csönd van mindenütt, kinos, nehéz, ólomsúlyu csönd...

Itt, bércezes-völgyes Gömörmegyénkben sarjadt ki élete fája az általa annyiszor megénekelte balogvölgyi kis falu termő talajából. A rimaszombati régi kis gimnázium nevelgette sólyom-szárnyait. S mikor aztán, évek múltán kinőttek e szárnyak, az országos nevű költő minden év nyárszakára haza-hazaszállt az ősi tanyára, kipihenni rózsával-tövissel behintett útjának fáradalmait. Költészetének nem egy örökbecsű, drága gyöngye itt termett az édes anyja bogár-hátú kis házában, — itt e kis ház vadszőlővel befuttatott lugasában. Tán azért is csillog költészetén a balogvölgyi vadvirágok szűztiszta harmata? . . .

Rég ideje már, hogy a Pósa lantja először megszólalt. Egy rövid esztendő múltán (1914.) 40 éve lesz, hogy írói működését megkezdette. Ugyanakkor 25 éves *dicso multra tekinthet vissza az „Én Ujságom“* is, a gyermek világ kedves lapja.

Azt gondoltam, hogy milyen szép dolog volna, — a költőhöz is, szülővármegyéjéhez is milyen méltó volna, ha a *kettős évforduló* alkalmából Pósa Lajost illőképen megjubilálnánk! Hogy mi módon? Legyen megengedve nekem, a ki a költő szívéhez közel állok s lelke óhaját, titkos vágyait leginkább ismerhetem, — hogy elmondjam erre nézve gondolatomat vármegyénk igen tisztelt közönsége előtt, a mint szerető szívem sugallja azt.

Köztudomású dolog, hogy a költő szülőfaluját, *Nemesradnót* községet, ötöd-től évvel ezelőtt (1908. jul. 13-án) rettenetes tűzvész sujtotta. A községnek egyharmadrésze a lángok martalékává lett. Elpusztult egyebek közt „Pósa bácsi“ cserepes tanyája is. Porrá égett az a gondolat ápoló kedves kis hajlék, hol a költő édes anyja — a legszeretettebb édes anya — élt, küzdött, remélt, aggódott és meghalt; a hol a nagy költő annyiszor hajta nyugalomra koszorus fejét. A ház, a lugas, a virágos kert helyét azóta felverte a gyom.

Gömörvármegye lelkes lányai és fiai! „A szeretet épít“, azt mondja a nagy apostol. Hát a mi Pósa iránt érzett igaz szeretetünk s a benne való szent dicsekedésünk nem tudná-e megépíteni azt a rombadőlt kiesi hajlékot — annak a *kettős jubileumnak* napjára. Én hiszem, hogy megtudná. Csak erős akarat s lángoló buzgalom kell hozzá!

Tegye magáévá az eszmét mindenkélelőtt a *rimaszombati főgimnázium*, melynek Pósa Lajos egykoron növendéke volt. Alakuljon egy *központi bizottság* a főgimnázium igazgató-tanácsának és tanári karának önként ajánlkozó tagjaiból. A bizottság megalakítását teljesítene az igazgatótanács elnöksége, dr. *Veress Samu* igazgató-tanár lelkes támogatásával.

Alakítson külön bizottságot a „*Gömörmegyei Általános Tanító-egyesület*.“ Vár-

megyénk ügybuzgó tanfelügyelője, *Pogány István* és *Törköly József* egyesületi elnök (Pósának hajdani tanuló társa és jó barátja) bizonyára odaadják lelkök hevét a nemes munkához. Nemkülönbén a felekezeti *Tanító-egyesületek* is — szeretem hinni — felkarolói lesznek az eszmének, hiszen éppen a tanító urak érzik, tapasztalják legközvetlenebbül azt az áldásos nevelői hatást, melyet a Pósa hazafias gyermekköltészete növendékeikre gyakorol.

Alakítsanak külön bizottságokat vármegyénk összes *városai, nagyközségei*, a hol kellő számban vannak intelligens, megértő lelkek.

Kérve-kérem vármegyénk összes *lapjainak szerkesztősegeit*: karolják fel s tartsák állandóan felszinen az ügyet! Kezökben van az agitáció, a buzdítás, a lelkesítés hatalmas eszköze. Vegyék elő ezt a sokszorosan kipróbált, annyi nemes eszmét diadalra juttató hatalmas fegyvert! A majdan befolyó adományok nyilvános nyugtázására is tartsák nyitva lapjuk hátsólapjait!

Indítsuk meg a gyűjtést minden vonalon! Nem nagy összegről, csupán pár ezer koronáról van szó s ha Gömörmegye áldozatkész közönsége úgy akarja: az *1914. évi jubileum idejére* fölépülhet a szeretet összehordott filléreiből a „Pósa bácsi“ cserepes tanyája, melynek esendes falai közé vissza-visszatér majd időnként a megfáradt költő, megpihenni őseinek szent helyén. . . .

Higyjék el nekem, ez lesz a legszebb jubileum, a mit Pósa Lajosnak rendezhetnek szülővármegyéje hű fiai és leányai.

„Rakjatok itt egy fecskefalat,
Megpihen a költő az alatt!“

Pósa Lajos,
nemesradnóti ref. lelkész.

Széljegyzetek.

Ismét megjött az irodalommal szórakozók vagy abból élők téli mulatsága, a Vojnits-díj. A Balkánon ismét hajbakaptak a törökök és bolgárok, nálunk pedig egy esztendei fegyverszünet után a modernnek és az antimodernnek.

Hogy a két fogalom, a modernség és a klasszicizmus közül melyiknek van létjogosultsága, ezt a kérdést kétféleképpen intézhetjük el, nagyon könnyen és nagyon nehezen. Nagyon könnyen elintézhethetjük azzal, hogy a klasszicizmus csupán hagyományokból táplálkozik és egyszer már bebizonyított igazságokat ismételi, az egész iránya és jövője nem más tehát, mint sablon, melynek az értéktelenségét senki sem vonhatja kétségbe. Ez nagyon egyszerű és nagyon könnyű elintézése, helyesebben agyoncsapása a kérdésnek. Ám mindjárt gondolkozni esünk, ha elismerjük — és kénytelenek vagyunk elismerni, — hogy egész modern irodalmunk és a világ egész modern irodalma a régi jó klasszikusokból sarjadt ki és hogy a klasszicizmus falait döntőgető ifjú titánok is azoknak a falaknak az oltalma alatt lettek titánokká, amelyek ellen most tudószakadtáig fújják a jerichói kürtöket.

A mit a modernség az irodalomban hajszol, az nem más, mint a teljes és mindent felölelő

realizálás. Ezért rántották elő a multból és tették hirtelen modernékké Balassi Bálintot és Csokonai Vitéz Mihályt, a kik a legművészebb képviselői ennek az iránynak a régiek közül. És van is ebben valami igazság. Két híres külföldi munkára utalok itt. Egyik a Benvenuto Cellini Önéletrajza, a másik Lamartine nagy munkája, a Girondisták története. A Cellini munkája, bár egy ember élete, tehát alapjában regény, mégis a legrealisabb történelem és becsét örök időkre megtartja éppen a tiszta realizmusa miatt. A Lamartine műve kimondottan történelem és így a dolog természetéből realisnak kellene lenni. Ám Lamartine poéta-lelkű és melegszívű ember volt, a ki nem tudta megállni, hogy egy kis fényességet, szép mázt ne adjon az emberei lelkének és irt egy klasszikusan tiszta, gyönyörű munkát, a melyik a világirodalom egyik legszebb regénye, de nem történelem.

Ezeknek az alapján el kell ismernünk, hogy a realizmus az egyik legtöbb értéke mindentéle irodalomnak. Határt azonban itt is huzhatunk. Minden realizálás ugyanis addig jogosult, amíg a való élet realizmusán belül marad. Mihelyt akár önkénytelenül, akár szándékosan túlmegy a valóságon és túlozza a reális, azaz csúf és esztétikátlan oldalait az életnek, akkor már igazán nem irodalom.

Megérthetjük azonban a realizáló irányulzásait is. Akik ezt az irányt oly nagy erővel megindították, az agitátorok, az elsők, már nem akarnak elsőnél mások lenni. Félnék az agitátorok, a kezdeményezők tragédiájától, hogy a megindított mozgalomnak egyszerre csak a háta megett maradjanak; félnék attól, hogy valaki az ő merész lépésükön felbuzdulva még merészebbet talál lépni és elébük vág; félnék a letűnéstől, a kikopástól. Hajszolják tehát önmagukat, lehet, hogy jobb meggyőződésük ellenére is, egész a tulzásokig, a szélsőségekig. Itt pedig szembetalálkoznak a másik szélsőséggel, a megkövesedett tradíciókon élősködő antimodernséggel. Nem kell más, mint a Vojnits-díj és kész a háboru.

Szomorkodni nem kell rajta. Az eset ez: Van egy szekér — az irodalom. Bele van fogva egy félvad és rakoncátlan csikó — a modernség. A kerék pedig le van kötve egy lánczal — az akadémikus maradisággal. A csikó szeretné ragadni a szekeret, a lánc szeretné egy helyben tartani, ez is nekifeszül, az is és a két szét húzó erő egyensúlyában maga a szekér zökkenő nélkül, biztosan és tolyton és előre halad.

*

Ajánlom mindenkinek, a ki az iskolában elégségest vagy elégtelent kapott rajzolásból, hogy menjen el futurista vagy expressionista festőnek. Valamit majd ráken egy vászonra, bekeretezteti és rábizza az esztétikusokra, hogy okosodjanak ki belőle.

Tiszteletreméltó bátorság kell hozzá ezekkel a mázolásokkal a közönség elé kiállni. Es hogy látogatják a kiállítást, sőt tódulnak oda, annak oka az, hogy a publikum nagyon szereti, ha megnevettetik. Mert tisztelettel kérdezem, hogy vajjon tudok-e én rajzolni, ha először egy nyomtatott oldalnyi kommentárra van szükség, hogy elmeséljem a mit szándékoztam rajzolni? És tudok-e én festeni, ha különböző színekkel tele mázolólok egy négyzetméternyi vásznat? Ugy látszik nagyon könnyű dolog futuristának lenni és hálás is, hiszen a publikum és Marinetti ur, a futuristák fő-fő atyamestere, a ki ugy mellékesen milliomos is, jótart érte pénzzel. Ezen felbátorodva, mindenkinek, a ki hajlandó futuristává lenni, ezennel bátorodom néhány témát nyújtani:

1. Kezdő futuristáknak. Egy fél négyzetméter vászon, fedőfeketével egyenletesen bekenve. Ha van elég festék, legjobb belemártani. A kép

Megérkeztek az új őszi és téli kosztüm-kelmék óriási nagy választékban. Fehérnemű kelengye, vászon és asztalneműek.

Kivánatra mintagyűjteményt készséggel küldünk, esetleg meghívásra utazónk által bemutatjuk. 8—

ROSENBERG GYULA és TESTVÉRE ruhakelme és kelengye nagy áruháza MISKOLCZ.

Temetkezési egyesület gyűlése. A Polgári Olvasókör védnöksége alatt álló „Temetkezési Egyesület” választmányára folyó hó 18-án id. *Rábely Miklós* elnöklésével a közgyűlést előkészítő ülést tartott, melyen a számvizsgálóbizottság jelentését tudomásul vették. *Istók József* jegyző a közgyűlés elé terjesztendő jelentés tartalmát ismertette s a közgyűlést márczius hó 9-ére tűzték ki.

Táncmulatság Jánosiban. A jánosi dal- és olvasó-egyesület, mely 30 év óta áll fenn s működésével hathatós terjesztője a községben a népművelésnek, a folyó hó 16-án tartotta meg ez évi táncmulatságát. Most is általános vágyódással várta ezt a közönség, mint a múltban is mindenkor; össze is gyülekezett erre a község fiatalosága és számosan a vidékről is. És a várakozásában sem az egyesület, sem pedig a közönség nem csalódott. Az iskola helyiségeit annyira betöltötte, az egyesület iránt is melegen érdeklődő s mulatni vágyó közönség, hogy a tágas épületben ugyszólván egy talpalatnyi hely sem maradt üresen. De meg is találta mindenki a mire vágyódott: mulatott zavartalan jókedvvel s nagy gyönyörködéssel. Szórakoztatta az egyesület a vendégsereget szabatosan előadott kardalaival is. Az egész mulatság szép lefolyása beszélő tanubizonysága annak, hogy az egyesület három évtizedes működése nem volt sikertelen a községben; nemesítő hatással volt az nemesek a saját tagjainak, de általában a községi lakosság erkölcsi érzületének, gondolkodásának magaviseletének a fejlődésére is. Az erkölcsi siker mellett a mulatság anyagi eredménye sem maradt el, ezt — a toronyépítés céljaira — az egyháznak adta az egyesület. — A jótékony-cél érdekében felülfizetésekkel növelték az egyesület bevételeit: Szabó Elemér (Rimaszombat) 10 k., Ruszkay Gyula 6 k., Turóczy István s B. Molnár István 4—4 k., Turóczy Miklós, Lovasanyi Béla, Bódi József, Bódi Pál 3—3 k., Tuba Bálint (Rimaszombat), Kovács Albert, Gelbei Antal, özv. Samu Mihályné 2—2 k., özv. Szőke Istvánné, Darnyi László, Kusnyir Andrásné, Urbán Sámuel, Molnár Józsefné, özv. Bódi Istvánné 1—1 koronát fizettek felül. Mindezeket hálás köszönettel nyugtázza az egyesület.

Korcsolyázás villamos fény mellett. Ma vasárnap este 5 órától 7-ig villamos világítással és zenével tartják a korcsolyázást.

A Kárpát-egyesület gömöri osztálya tegnap, február hó 22-én tartotta közgyűlését Rozsnyón, a városháza tanácstermében.

Hetivásárjaink napja. A régi rimaszombati hetivásárt szombaton tartották és jól is volt az ügy. A hetivásárok a hét végére estek s jól jött az ki földművesnek, iparosnak, kereskedőnek egyaránt. A hét végén dolgait elvégezve, a hetivásárral mintegy pihenőt tartott, nem kellett a heti munkát félbeszakítania. Akkoriban a hetivásárok is jobban sikerültek, mint mostanában, a mikor szerdára tették át a főnapot s e mellett a szombat is megmaradt mellékesnek. Mint értesülünk, általános az elégedetlenség az új renddel a rimaszombati iparosok és kereskedők körében, a környék földművelő népét nem is említve. Aláírásokat gyűjtenek az iparosok és kereskedők körében és kérelmezni fogják a régi rend visszaállítását, a mely iparosra és kereskedőre nézve egyaránt jobb és kedvezőbb. A szerdai hetivásár mellett sok időt veszít az iparos, mert egy héten kétszer kell ki- és berakodnia s ez a munkanapok rovására megy. De a kereskedőnek sincs meg az a forgalma, a mi a szombati jól sikerült hetivásárok mellett volt. A földművelő is szívesebben jön be a hét végén a városba, a mikor nem kell a munkáját félbeszakítania és pihenés, mulatságszámba megy a hét végén a hetivásár. Ugy értesülünk, hogy az érdekelt körök igen kevés kivétellel a mellett vannak, hogy a hetivásárok régi rendjét állítsák vissza.

Tenyészbika vásárok. A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület folyó évi márczius hó 16-án Tornalján és márczius hó 20-án Feleden rendezi XVI. és XVII. tenyész-bikavásárjait. Bejelentések márczius hó 12-ig fogadtatnak el. A két bikavásárra körülbelül 300 darab tenyészbika lesz felhajtva s azok kedvező alkalmul kínálkoznak szimentháli, berni és ezen fajták kereszteszéséből származó tenyész-bikák beszerzésére.

Előadások vetített képekkel. Szombaton délután *Bencsik Sándor* főgimn. vallás-tanár a kath. olvasó egyesület dísztermében megindító előadást tartott a tanuló ifjuság részére az Ur Jézus kinszenvedéséről s haláláról. A gyermek gondolkodásához s nyelvezetéhez leereszkedő előadást figyelemmel hallgatta meg a nagyszámmal egybegyűlt tanuló ifjuság s lelki gyönyörrel, mély megindulással szemlélte a művészi képekben bemutatott Megváltó szenvedéseit és halálát. — Ma, vasárnap délután 4 órakor a felnőttek számára megismétli az előadást. Előadás közben s után *Horváth Gyula*, *Lója Jenő* lelkészek és *Fekete Mihály* igazgatótanító művészi egyházi énekeket fognak előadni harmonium kísérete mellett.

Czigányháború. Rimaráhón néhány héttel ezelőtt történt, hogy Styuka Samuné összeveszett Styuka Józsefnével, ki urára féltékeny volt. A czivódás vége az lett, hogy előbbi egykorsót hozzávágott az utóbbihoz, ki azóta folyton betegeskedett s vasárnap egy halott leány-magzatot szült. Az asszony férje panaszt tett, hogy a szerencsétlen szülésnek az ütés volt az okozója s a bíróság az eljárást megindította Styuka Samuné ellen. Az ujszülött magzat hulláját folyó hó 18-án dr. *Musotter Miklós* vizsgálóbíró és *Lehoczky Márton* kir. alügyész jelenlétében dr. *Zehery István* kir. törvényszéki és dr. *Kármán Aladár* kórházi orvosok felboncolták.

A „Gömör-Kishont” előfizetési díja 1913. január hó 1-től egy évre: 10 korona !!

CSARNOK.

Dal a fizetésrendezésről.

Fizetésünk rendezése
Még csak „tervezet”,
Már is rakjuk a pénztárba
A betéteket.

Hát még ha a miniszter úr
Utalványa jó,
Akkor lesz ám csak rózsás a
Jelen és jövő!

Kétszer eszünk majd ebédet,
Kétszer vacsorát,
Früstkre meg borlevest és
Holmi kaviárt.

A sok böjtölés után, hej,
Mást nem is teszünk,
Mint reggeltől késő estig
Iszunk és eszünk!

Bökkenő csak az, hogy gyomrunk
Oly aszott leve,
Hogy utóbb még az evésbe
Halunk majd bele!

De ez ne búsítsa el önt
Kegyelmes atyánk,
Adja csak ki porciónkat —
Többit bizza ránk!

Ember tovább úgy sem élhet,
Mint a meddig él,
Igy világot — jóllakottan —
Vigabban cserél!

Szinte passzió leend majd
Mennybe szállanunk,
Hol a dús lakomák után
Csak pipálgatunk!

Még az sem zavarja kedvünk,
Az sem maczerál,
Hogy itt lenn a vízvezeték
Rosszúl szuperál!

Azért hát, Noé galambja,
Hozz áldást reánk!
Legyen hús, bor asztalunkon
S jó farsangi tánk!

Ön pedig sokáig éljen
Bölcs Miniszterünk,
A ki most majd telt pohárral
Koczinthat velünk!

Paal Gyula.

Sic itur ad astra!

— Irta: CROATUS. —

I. Egy megrontott talentum.

A jegyző elfoglalt ember volt, reggeltől estig hivatalában ült, szerette hivatását, kedvvel dolgozott. Mikor pedig este fáradtan hazatért a hivatalból, nem volt inyére a szigorúság, apai fölény, büszke volt inkább fiára és ilyenkor szerepeltette: elmondatta vele az iskolai eseményeket és dicsérte a fiut, ha valami új jelét adta talentumának.

Ebben a környezetben növekedett Nemecka Laczi. Tanult szorgalmasan, mert szerette, passziója volt a tanulás, már élt benne a szenvedélyek legnagyobbika: a tudásvágy.

Ez élt benne, rágta, marcangolta és kielégítést követelt. És ő ezért annak élt, hogy kielégíthesse.

* * *

A tudás az emberi lélek egy képessége. Csak egyetlenegy. És épp annyira része annak az érzésvilág, akarat és életfilozofia. Egész ember lehet az, kiből e négy képesség helyes arányban megvan. Csakis az. Ki bírja e négynek háromát, teszem a tudást, életbölcseletet és akaratot, még nem teljes ember. Lehet valaki világhírű tudós, lehet nagy filozófus, szívébe zárhatja egy félvilág érzelmeit vagy birhat vasakaratúval, de még nem teljes ember.

Vannak emberek, föl nem tűnő egyének, kiknek van egy kis tudásuk, akaratúval bírnak, képesek érezni és szert tettek lélettapasztalatra is, ezek egész emberek és — boldogok.

Ezekkel szemben ott vannak nagy, hires férfiak, önmagukkal meghasonlott zsenik, akikben megvolt egyik-másik képesség imponáló mértékben, de a másik három valamelyike hiányzott, tehát lelki egyensúlyuk megbillent. . . .

Nemecka Laczi bírja a négy képesség egyikét, a tudást, legalább birni fogja, mert már a tehetsége és szenvedélye megvan hozzá. Hiányzik lelkéből három képesség. Az az egy ki fog fejlődni nagyra-nagyra, e három pedig visszamarad. De helyüket be kell tölteni valamivel. És az a valami vadhajtás lesz. A nevelés hiányával lábra kapnak lelkében az öntefütség, a szenvedélyek, lassanként a rosszra való hajlam. És mindezekkel egyetlenegynek, a tudásnak kell megbirkóznia. Meglátjuk majd, hogy dől el a harc, előre annyit láthatunk, hogy egy emberi lélek sorsát fogja eldönteni.

II. Potorán Titusz.

Az Alföld végtelen síkságán, a halomnélküli tarlók között kanyarog csigalassusággal egy tehervonat. A különböző, hosszú, rövid, nyitott, zárt, piros, szürke kocsik véghetetlen sora fáradtan gördül az erőlködő, izzadó masina után. A messzeségben delelő csordából az ökrök bután rábámulnak a vaskigyóra, némelyik üdvözli is hatalmas bődülettel.

Az egyik kocsiban, egy halom láda, csomag között leterített pokróczon hever — egy kis fiú. Hogyan, hát ismét behozták azt az u. n. negyedik osztályt? Nem, nem! Ez a fiú a kis Potorán Titusz, az oláh Potorán Milos gyermeke. Szuszány falu legszegényebb parasztja volt ez a Potorán Milos. De azért mindenki tisztelte az oláhság közül. Ő volt a pán romanizmus zászlóvivője. Nagy idealista, ha megengedi a művelt közönség e kifejezést egy ágrólszakadt parasztra alkalmazni. De nem is jól beszéltek. Potorán Milos sem nem paraszt, sem nem ágrólszakadt. Az apja még dúsgazdag ember volt. És művelt. Olvasta az idegen, nagy nemzetek íróit, szitta magába a nyugat szellemét. És ezt a tudományt átszűrte saját, a leg-erősebb nemzeti érzéssel eláradt lelke gondolkörén és minden erejét, tehetségét arra szentelte, hogy az ő imádott nemzetét nagygyá, hatalmassá tenni elősegítse. Szuszány falu Potorán Trajának köszöni iskoláját. Az ösök fáradtságosan szerzett vagyona azonban félelmes gyorsasággal uszott a szent cél kivitelében. De még maradt elég Milosnak is. Ő egyetlen fia volt apjának. Traján nagy gondot fordított nevelésére. Fölküldte tanulni Bécsbe, s hogy tanulmányait elvégezte, beutaztatta vele a nyugati országait. A fiuban pezsgett a tetterő, mikor hazatért és munkához fogott. Amit az apja megkezdett, azt ő folytatta. Évente 3 szuszányi oláhgyereket indítottak utnak föl Budapestre, hogy tanuljon. A Potorán Milos költségén. Volt

is aztán eredmény. A főváros szellemétől áthatva, telve új, nagy eszmékkel tértek vissza az ifjak és mindazt, a mit tanultak, itthon is igyekeztek meghonosítani. Szuszányban idővel hatalmas erőre tett szert az oláhság. Alakultak a faluban pán-latin körök, melyek állandó összejövetelben voltak a pán-latinizmus gócpontjaival, az emberek műveltebbek kezdtek lenni, a tisztaság lábrakapott, elhagyták az ivást és lassanként fenyegetni kezdték Szuszány falu magyarságát faji fölényükkel. És mindenütt elől Potorán Milos. Ő tartotta a szónoklatokat, ő járt-kelt folyvást a faluban, az emberek ügyesbajos dolgait meghallgatta és ha tudott, segített rajtuk. Csaknem bálványozták a faluban.

Egyszerre aztán azt vette észre Potorán Milos, hogy az ősi vagyonnak utolsó pengőit költögeti. Nem esett kétségbe. Most már nem volt patronusa a népnek, ő is a parasztok közé süllyedt. Süllyedt? Nem, emelkedett! Ő legalább úgy gondolta. És élt egyszer egy nagy ember, valami orosz gróf, a ki szintén így gondolkodott: talán még emlékezünk rája. Potorán Milos utolsó forintjain bérelt egy kis krumpliföldet; reggeltől estig kint dolgozott, hogy megszerezze kenyerét. Felesége magyar leány volt, de már oláhhul beszélt és érzett. Az adta neki a bogárszemű Tituszt. A kis legény tetőtől-talpig oláh volt. Megvolt benne a nagy ragaszkodás fajához, meg az összetartás érzete, meg a nagy vágyakozás a művelt nemzetek nivóját elérhetni.

Jóeszü fia volt. A népiskolában szerették társai, tanítója egyaránt. Apja szigorú volt hozzá, de szerette. Képes volt a fiát félholtra verni, de ha idegen nyul hozzá leüti. Fia volt büszkesége, abba akarta egész élete munkájának koronáját letenni, hogy hivatását majd ő töltsse be. Ez a szeretet sem volt tökéletes. Átmeg át volt szöve a leghevesebb fajszeretettel, mert Milos megölné fiát, ha az nem lenne szível-lélekkel oláh. És Titusz tudja ezt, s mi több, helyesnek találja. Büszke, hogy oláhnak született.

Ah! az oláh, különös egy nemzet. El van maradva, de nem sir ezen, hanem dolgozik, hogy előbbre jusson.

Ott nincsen konzervativizmus, a mely nem enged tért a haladásnak.

Ott nincsen pártkülömbőség, mely megbénítja erejét a nemzetnek.

De megvan ezeknek az ellentéte: az össze tartás, az egyetértés.

Ez az ő erejük. Ezzel érnek el mindent. Ha tegnap két oláh halálos ellenség volt, holnap kibékülnek azért, hogy egy harmadik oláh sorát elősegítsék.

Ez az, a mi bennük a csodálatra-, irigylésre-, utánzásraméltó.

Potorán Milos egész természetesnek találta, hogy mikor a kis Titusz elvégzi a népiskolát, fölkerül Budapestre gimnáziumot végezni, egyetemen tanulmányozni. Ennek nemcsak az a haszna, hogy megösmékedik a főváros szellemével, beszívja magába mindazt, a mi utánzásraméltó, a mivel népén segíthet, hanem azért is, mert megismerkedik az élettel.

Ah! mert ne gondolja ám senki, hogy a kis Tituszt kocsival kiviszik a legközelebbi vasútállomásra, ott beteszik egy másodosztályos fülkébe, hogy Budapestre megérkezve a jóelőre értesített rokonok várják a pályaudvaron, hogy a jóelőre elkészített udvari szobáskába beledugják az ifiurat stb. stb., hanem igenis, Milos gazda egy-két jó szóért, kézszerítésért kieszközli Coste Mitru uramtól, a pesti gőzös vonatvezetőjétől, jó ismerősüktől és a mi fő, oláh honfitársuktól, hogy a kis Titusz valamelyik tehervonattal fölkerülhessen Pestre. Mert hát nincs pénz a vonatra. Pesten azután Coste Mitru majd csak szerez neki valahol helyet, talán valahol megfogadják inasnak. Nos! és mi furcsa van ezen. Tanuljon a gyerek életet, életet, ez a fő. Az oláh nem fél az élet hullámaitól, feléjük veti magát, hogy kiismerje őket. Tudja jól, hogy fiára mennyi munka, szenvedés, nélkülözés, nyomor vár, de nem reszket, hanem oda-dobja nekik. Ha kiállja őket, ember lesz belőle, ha nem, vesszen! Ideális gondolkodás! Ilyen az oláh szeretet. S ha bátran, győzve állta ki az élet viharát, akkor megkapja majd Milos is jutalmát azért a sok aggodásért, gyötremért, mit fia miatt érzett s a mit oly jól el tud tölteni szigorú arcával. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Homérosz. Egyelőre még nem üti meg nagyevű elődje mértékét, sőt tárczáunkba is gyöngének találjuk. Horaczius szerint „nonum prematur in annum.”

Két jóházból való fiu,

kik legalább három középiskolát végeztek

kereskedő tanoncokul

fizetéssel felvétetnek Weisz Manó divatáru üzletében Rimaszombatban.

Kiadó uri lakás.

Tamásfali-utcza 2-ik sz. alatt egy uri lakás az emeleten, mely négy szoba, konyha, éléskamara hozzátartozékaival együtt f. évi május 1-től bérbe kiadó. — Értekezni lehet ugyanott földszint a tulajdonos: Lusztig Menyhérttel. 6—*

Értesítés.

Alólirott tisztelettel adom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy új és renoválási

kőműves munkákat

elvéllalok ugy Rimaszombatban, mint a vidéken.

Tisztelettel:

Stanga János, okl. kőművesmester Rimatamásfalva, 57. szám.

KIADÓ LAKÁS.

Az Erzsébet-tér 16. sz. alatt levő emeleti lakás és az ugyanezen udvarban a Szijjártó-utcára néző lakás

május hó elsejére

kiadó. — Az emeleti lakás esetleg azonnal is kiadó. — Felvilágosítást lehet kapni a tulajdonosnál:

KOHN ADOLF fűszerkereskedőnél.

Eladó.

A Tisztviselőtelepen egy 851 □-öl — déli fekvésű saroktelek — egészben vagy részben eladó. — Értekezni lehet: Ifj. Lengyel Pál tulajdonossal.

Kiadó lakás.

A Ferenczy-utcza 6. szám alatt a „Tompá tér” szomszédságában egy 3 szobás utcza lakás, hozzátartozó mellékhelyiségeivel, zöldséges kerttel és vízvezetékekkel felszerelve, f. évi május hó elsejétől bérbe kiadó. — Értekezni lehet Benyó Béla tulajdonossal. 1—*

Hirdetmény.

816.—1913. tkv. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Feled község volt urbéresei részére kiadott közös legelő részbeni kicserélése folytán teljesített telekkönyvi átalakítási munkálatok hitelesítésére a helyszíni eljárásra határidőül 1913. évi márczius 17-ik napjának d. e. 9 órája és következő napjain Feled községébe a község házához kitűzetik s annak foganatosításánál Mészáros István kir. törvényszéki bíró és Kriston Kálmán kir. törvényszéki irodatiszt bizattak meg.

Felhívja a kir. törvényszék mint tkvi hatóság az összes érdekelteket, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottak által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezetek ellen, netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után, a téves átvezetésekkel eredhető kifogásaikat a jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvenyesíthetik.

Kelt Rimaszombatban, a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1913. év február hó 9 én.

Mészáros, sk. kir. tvsz. bíró.

Tanuló

felvétetik SZABÓ ISTVÁN mészáros és hentesnél RIMASZOMBAT.

FRENÁK GYÖRGY

ornamenchikus és vízműtechnikus.

RIMASZOMBATBAN a „Tompá” szálloda és a kir. Járásbiróság között.

Készítek vízvezeték, csatornázást, központi gőzfűtést, melegvíz-vezeték, önműködő szőkőkutakat, fürdő-berendezéseket, magán víz-vezeték, saját rendszerű fürdő-kályhákat kombinált működéssel;

továbbá a legdiszesebb épület és díszmű-bádogos munkákat, ugyanint: torony- és tetőfedéseket, horgany-díszítéseket, réz-portálokat, reklám-táblákat villany világítással. — Fénykép után arczkép-domborműveket mérsékelt szolid árak mellett. — A vízvezetési munkálatokra vonatkozólag tervrajz és költségvetéseket díjmentesen készítem és az általam bevezetett munkálatok helyes és megbízható működéséért 3 évi szavatosságot vállalok.

A nagyérdemű közönség szives megkereséseit és nagybecsű pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

FRENÁK GYÖRGY,

épület- és díszműbádogos, ornamenchikus és vízműtechnikus.

Kerestetik

egy szép **3 szobás** utcza lakás összes mellékkel azonnalra vagy legkésőbb **május hó elsejére.**
Czim: megtudható a kiadóhivatalban.

Gold-Melon-árpa.

Sóldos Árpád runyai gazdaságában 100 métermázsas I. rendű Gold-Melon-árpa, tiszta vetőmag **eladó.**

Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen újonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 29—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

TEJ.

Ugy esti, mint reggeli fejtű tejre **márczius hó 1-től** állandó vevők felvételnek **SOÓS GYULA** birtokosnál.

Megvételre kerestetik

egy fűszeres-üzlethez szükséges **fiókos-állvány, áruasztal**

(pult) és egyéb szükséges felszerelés. — **Ajánlatokat** e lap kiadóhivatala továbbít. 4—*

Kiadó lakás.

Losonczy-utcza 53. szám alatti házban egy igen szép lakás, mely **3 szoba,** konyha és mellékkel áll — vízvezeték és villanyvilágítás bevezetve — **május hó 1-től** kezdődőleg bérbe kiadó. Értekezhetni lehet ugyanott: **Özvegy Király Ferenczné** tulajdonossal. ::

Eladó.

Egy a legjobb állapotban levő használt de teljesen kijavított **négy lóerejű**

cséplőgép-garnitúra

minden hozzátartozó kellek- és szerzőmokkal mérsékelt ár mellett eladó.

Hol? megtudható e lap kiadóhivatalában. 4—6

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Hirdetmény.

87. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 680/2. számú végzése következtében dr. Csák Géza ügyvéd által képviselt Hamkó Lajos javára 70 korona s járuléka erejéig 1913. évi január hó 22 én toganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2200 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: 6 darab ló, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tornaljai kir. járásbíró ság 1913. évi V. 26/3. számú végzése folytán 70 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi július hó 13-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 51 korona 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Tornalján, alperes lakásán leendő megtartására **1913. évi február hó 24-ik napjának** délutáni 2 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tornalja, 1913. évi február hó 7-én.

Székely, kir. bir. végrehajtó.

Bornyúhúst

egészségügyi bizonylattel ellátva — felerész az elejéből, felerész a hátuljából — szállit (loco Garamszécs)

5 kilos postacsomagban

utánvétel mellett **5 kor. 60 fillérért**
Teschauer Ign. Garamszécs.

Hirdetmény.

66. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102-ik §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a budapesti IV-ik kerületi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. IX. 1034. számú végzése következtében dr. Csák Géza rimaszécsi ügyvéd által képviselt Schächter és Endös javára 233 kor. 25 fill. s járuléka erejéig 1913. évi január hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 618 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: bolti áruk és berendezések, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró ság 1913. évi V. 44/2. számú végzése folytán 233 kor. 25 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. április hó 23-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódió és eddig összesen 114 kor. 42 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban adós Rákóczy-uti üzletében leendő megtartására **1913. évi februárius hó 27-ik napjának** d. u. 2 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adadni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombatban, 1913. február hó 16.

Gaskó, kir. bir. végrehajtó.

Tanulóul.

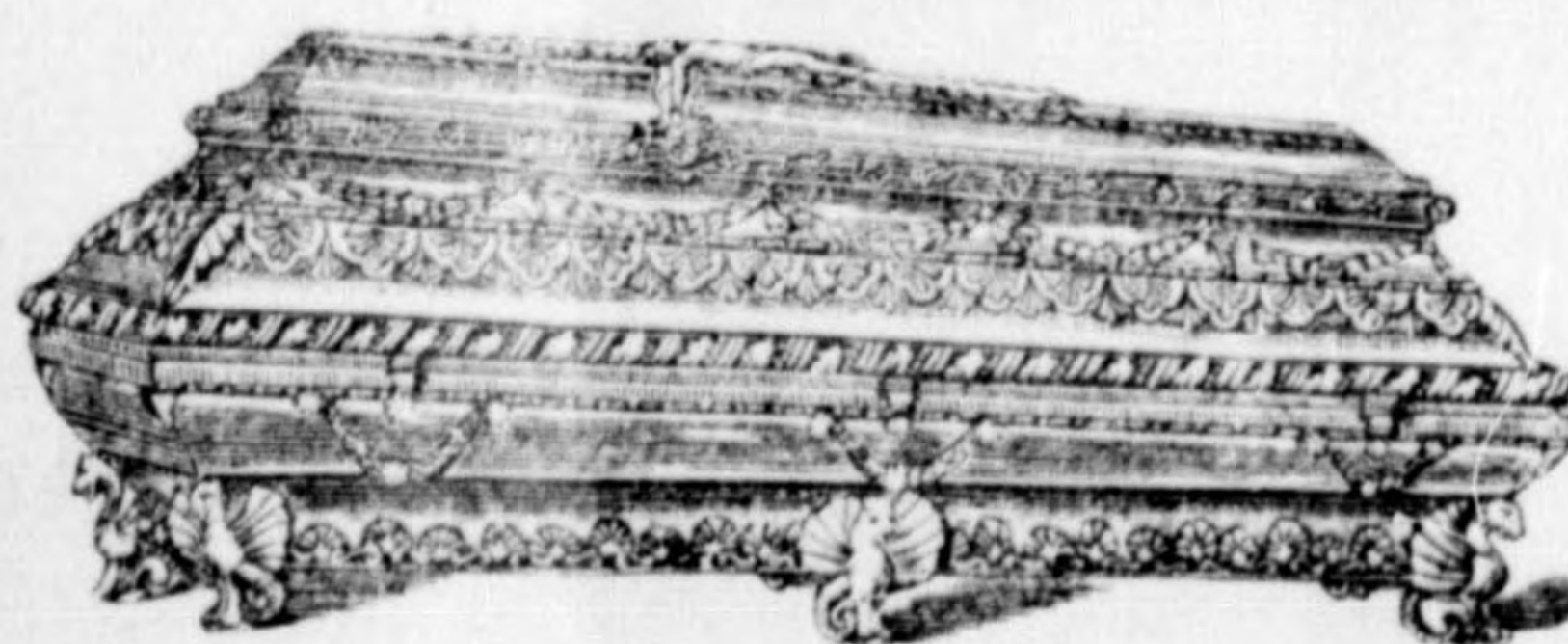
egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul;** továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

16— **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érec- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellek s felszerelésekből, minéltfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utcza 24.